

Universiteit
Leiden
The Netherlands

BOOS

Eeden, N. van den

Citation

Eeden, N. van den. (1993). BOOS. *Bestuurskundige Berichten*, 8(1), 21-22. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233649>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233649>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Er worden veel begrippen in de bestuurskunde gebruikt. Eén daarvan is multidisciplinariteit. Hoe zinnig het gebruik van dat woord is, is echter niet duidelijk.

Het modewoord

Roger Jolly

Een toekomstbeeld

Het begint al vroeg in je studie. Al op een van de eerste colleges bestuurskunde wordt het je ingeprent: bestuurskunde is een multidisciplinaire wetenschap. Uit allerlei monodisciplines schraapt zij kennis bijeen een verwerkt die tot bestuurskennis. Dit feit maakt de bestuurskunde zo speciaal, je bent niet gebonden aan een starre monodisciplinaire visie.

En ooit, ja ooit, hoopt de Bestuurskunde te worden tot interdisciplinaire wetenschap. In die gelukzalige tijd zal de toepassingsgerichte bestuurskunde „op coherente wijze probleemgericht en vanuit een probleemoplossende totaliteits- en doelconceptie (...) relevante kenniselementen uit verschillende disciplines” (uit „Filosofie van de Bestuurswetenschappen) samenvoegen. Dan hoeft de druk bezette beleidsmaker niet meer naar de politicoloog, de socioloog, de bestuursjurist, de econoom en ga zo maar verder, nee, dan hoeft hij alleen nog maar naar jou, de bestuurskundige en jij kan hem vanuit elke invalshoek en nu zelfs vanuit verschillende tegelijk vertellen hoe het beleid in te richten. Het Elysium is gekomen.

Ja, ja. De kans dat al die specialisten zich door jou werkloos laten maken, is natuurlijk miniem. Het wordt nu slechts verwarrender voor de beleids-

Het is een misverstand dat de bestuurskunde alle andere bestuurswetenschappen kan vervangen

maker: in plaats van de, zeg, vier specialisten die hij eerst moest raadplegen, moet hij er nu bij vijf op bezoek. De bestuurder zal door die overvloed aan „kennis” waarschijnlijk wel genoodzaakt zijn niet langer zelf zijn informatie bijeen te sprokkelen en hiervoor een expert in dienst nemen, maar of hij die even goed zal vertrouwen als zichzelf? Daar wil ik het nu niet over hebben. Laat ik slechts zeggen dat het een misverstand is te denken dat de bestuurskunde alle andere (monodisciplinaire) bestuurswetenschappen zal kunnen vervangen!

Enkele disciplines

Het is opvallend dat de wetenschappen die zich multidisciplinair noemen allemaal relatief jonge wetenschappen zijn. We weten inmiddels dat de bestuurskunde multidisciplinair genoemd wordt, maar er zijn er meer. Ook bijvoorbeeld de organisatiekunde en de bedrijfskunde claimen dit etiket. En DII-ers zullen bij het vak Bestuurlijke Informatiekunde horen dat ook dit een multidisciplinair, ja zelfs een interdisciplinair vak is. Maar zij hadden in de literatuur van IOM II, in „Vitale Organisaties”, nu juist gelezen dat bestuurlijke informatiekunde een monodiscipline is! Vreemd, zeer vreemd.

Laten wij de multidisciplinariteit maar eens nader bekijken aan de hand van twee vragen: „Wat is die multidisciplinariteit eigenlijk?” en „Hoe bijzonder is zij?”

Multidisciplinariteit

Multidisciplinariteit is eenvoudig gezegd het uit verschillende disciplines samen brengen van kennis. Bestuurskunde brengt onder meer kennis uit sociologie, economie, politologie en recht bij elkaar. Van B.I.K. horen wij dat het elementen uit de bestuurskunde, de organisatiekunde en informatica verenigt. Maar op die

manier kun je verder gaan: ook informatica is een multidisciplinaire wetenschap. Zij haalt kennis uit de bestuurlijke informatiekunde, uit de wiskunde en de logica. Je kunt steeds doorgaan. En zeer vaak blijkt dat enkele deeldisciplines van de multidisciplines ook weer multidisciplinair zijn, een soort multidisciplinariteit in het kwadraat!

Per aspera ad astra

Voor we de vragen goed kunnen beantwoorden, moeten we eerst een paar zijstappen maken. We hebben namelijk een paar begrippen nodig: wetenschap en discipline. Voor wetenschap gebruik ik het wellicht wat naïve concept van het bestuderen om te proberen te verklaren. Een discipline, soms ook verwarrend „een wetenschap” genoemd, is een aantal personen dat een bepaald object van studie heeft en hier wetenschap op bedrijft. Het nut en bestaansrecht van een toegepaste wetenschap, bijvoorbeeld de technische natuurkunde of de prescriptieve bestuurskunde, is het bruikbaar maken van de kennis uit die discipline, (hier respectievelijk de natuurkunde en de bestuurskunde), voor de „leek”.

Laten we nu een analogie trekken met een andere multidisciplinaire wetenschap, de sterrenkunde (natuurkunde, scheikunde en wiskunde). Als we onder de hemel even alle zaken verstaan die er te bestuderen vallen, dan bestudeert elke wetenschap als het ware een klein stukje van de sterrenhemel; zo kijkt de bestuurskunde naar dat deel, dat wij het openbaar bestuur noemen. Die stukjes hemel kunnen elkaar niet raken, gedeeltelijk overlappen, ja soms zelfs samenvallen. Door het gigantische aantal observatoren (disciplines) is het zelfs bijna onmogelijk een stukje te vinden dat nog niet gedeeltelijk door een ander wordt bekeken.

Enkelen bestuderen in hun stukje hemel infrarood-bronnen, sommigen pulsars en weer anderen radio-sterren. Maar dat kan allemaal gebeuren binnen dat kleine stukje hemel. Als je wat meer wil weten over je studie-object kun je methoden van die andere wetenschappers lenen. Zo kun je een pulsar ook met een infrarood- of een radiotelescoop bekijken. Evenzeer kun je het openbaar bestuur met de hulpmiddelen van een jurist, een socioloog of een psycholoog bezien. Je hoeft je alleen maar te realiseren dat je niet alleen op de wereld bent. Dit is multidisciplinariteit.

Een dubbelsnijdend mes

De multidisciplinariteit werkt echter twee kanten op. Je kunt van het bestuursrecht zeggen dat dit het openbaar bestuur bekijkt vanuit het recht, maar je kunt net zo goed dat in dit geval het recht het openbaar bestuur met het instrumentarium van de

bestuurskundige bekijkt..

Voor de sociale wetenschappen maken gebruik van meerdere methoden, het is immers moeilijk greep te krijgen op het creatuur mens en geen enkele wetenschap heeft daarvoor genoeg aan maar een methode. Zeker deze wetenschappen zijn met recht multidisciplinair te noemen, maar we hebben boven al gezien dat bijna alle wetenschappen multidisciplinariteit kunnen claimen. Zo bijzonder is de multidisciplinariteit dus niet.

Het is opvallend dat veel „oudere” wetenschappen hun multidisciplinariteit niet aan de grote klok hangen. Waarom eigenlijk niet? Een even valide vraag is waarom de „jongere” wetenschappen het juist wel doen. Dit is een uiterst lastige vraag en ik heb niet de pretentie hier zomaar een antwoord op te weten. Misschien doen zij dit juist omdat zij jong zijn: ze

proberen nog een eigen „stukje hemel” af te bakken en kijken vol respect, misschien wel wat angstvallig en zelfs met een zeker minderwaardigheidsgevoel naar de oudere disciplines, die de „hemel” opgedeeld lijken te hebben. Wellicht trachten ze op deze manier wat respect af te dwingen of zelfs hun bestaan te rechtvaardigen. Misschien heeft iemand een beter antwoord. Over de eerdere vraag waarom de oudere disciplines zich niet multidisciplinair noemen nog dit: misschien hebben zij hun multidisciplinariteit gewoon nog niet ingezien.

Zo'n inzicht in de eigen multidisciplinariteit kan beslist een meerwaarde opleveren en de bestuurskunde moet zeker deze kennis niet vergeten. Kennis en respect komen met de jaren, maar waak voor de vergeetachtigheid. Δ

In dit stukje geef ik een overzicht van wat het Bestuurskundig Overleg Orgaan Studenten is, wat BOOS doet en welke functie zij voor studenten vervult. Het doel van dit orgaan is van gedachten te wisselen over problemen die studenten Bestuurskunde in hun studie tegenkomen. De problemen die in dit overlegorgaan ter sprake komen, worden maandelijks in een vergadering tegen het licht gehouden door een aantal actieve studenten. Op deze vergaderingen wordt bepaald of de aangedragen problemen belangrijk zijn, of ze structureel zijn en of er wat aan gedaan moet worden.

Boos

Niels van den Eeden,
voorzitter BOOS

Wat doet BOOS?

Wanneer een probleem urgent genoeg is om aandacht aan te besteden, wordt er eerst stevig over van gedachte gewisseld. Daarbij komt aan de orde wat BOOS kan doen, wie van de leden van BOOS gaan doen en hoe deze mensen zo strategisch mogelijk de problemen aan kunnen pakken. Een veel beproefd middel is met één of meerdere docenten te praten. Wanneer dan blijkt dat deze persoon of personen niet echt bereid zijn iets aan de problemen te doen, dan stellen

wij soms voor een handtekeningactie op touw te zetten. Dit middel blijkt in de praktijk zeer functioneel te zijn. Een ander goed werkend middel is de ombudsman (dit is een student die speciaal voor propedeuse-studenten een aanspreekpunt is) in te schakelen. Dit doet BOOS voornamelijk als het om kleine problemen gaat, zoals een verkeerde tentamenplanning, boeken die niet meer te verkrijgen zijn en slechte colleges. Verder zijn er ook problemen van meer structurele aard. De leden van BOOS zijn allemaal op grond van hun lidmaatschap van een bepaalde commissie, raad of vereniging in BOOS vertegenwoordigd.

De leden zijn respectievelijk lid van de universiteitsraad, de faculteitsraad, de studierichtingscommissie, het vakgroepbestuur, de coördinatiecommissie onderwijszaken, de B.I.L. en Bestuurskundige Berichten. Tevens behoort de ombudsman tot BOOS. Dit neemt niet weg dat de leden van BOOS het altijd zeer op prijs stellen als actieve studenten, die niet in een der vele commissies vertegenwoordigd zijn, de vergaderingen van BOOS bijwonen.

Een roemrijke geschiedenis

BOOS bestaat nu ongeveer twee jaar. In deze tijd zijn waarschijnlijk alle

docenten wel eens met ons geconfronteerd. Wanneer men hen vraagt naar hun ervaringen zijn die meestal erg positief. Dit is ook niet zo verwonderlijk. De vakgroep heeft een aantal goede redenen waarom zij het bestaan van BOOS belangrijk vindt. Ten eerste vertegenwoordigt BOOS een grote studentenpopulatie. Men moet hierbij minimaal aan duizend dagstudenten denken. Ten tweede komen de klachten van studenten niet ongecoördineerd en ongegrond bij de docent. BOOS treedt als eenheid naar buiten. Ten derde kan zij een legitimerende functie voor de vakgroep vervullen. De vakgroep vraagt af en toen onze instemming met hun strategisch, onderzoeks- of onderwijsbeleid. Wanneer wij dit beleid goedkeuren, kan men ons daaraan houden. Ten vierde leidt het bestaan van BOOS er toe dat de docenten sneller en makkelijker aan de weet kunnen komen, wat er onder de studenten leeft. Maar in de eerste plaats is BOOS er voor de studenten.

Belangen

Het is daarom belangrijk dat BOOS net zo'n naamsbekendheid krijgt als bijvoorbeeld de B.I.L. en dat zij goed en structureel (weer)werk levert aan de vakgroep. Dit is van belang, omdat de belangen van de studenten te makkelijk verkwanseld worden, wanneer de klachten niet gebundeld zijn. BOOS dankt in ieder geval aan dit feit haar bestaansrecht. BOOS poogt zo goed en zo kwaad als dat gaat de belangen van studenten bestuurskunde zo zorgvuldig mogelijk en op basis van geldige argumenten bij de vakgroep bestuurskunde te behartigen.

**BOOS
heeft zich
sterk gemaakt om
de kwaliteit
van de readers
te verbeteren**

BOOS het afgelopen jaar

Zoals boven gemeld kunnen de problemen die in BOOS besproken worden in twee groepen ingedeeld worden. Ten eerste zijn er het hele jaar de kleine problemen, zoals problemen met tentamendata, met docenten, met te laat nagekeken tentamens en problemen met betrekking tot de organisatie van colleges. Ten tweede zijn er problemen van een meer structurele aard. Men kan hierbij denken aan kwalitatief slechte readers of aan het opgeven van te dure boeken voor bepaalde vakken. In het onderstaande zal ik op twee structurele problemen, waar BOOS mee te maken heeft gehad, wat dieper ingaan.

Literatuur en readers

In de sociale wetenschappen wordt in het algemeen veel literatuur voorgeschreven. Ook bij bestuurskunde wordt er van de student verwacht dat hij of zij een aanzienlijk aantal boeken leest. Aangezien het vele kosten met zich meebrengt wanneer de student alle boeken aan zou moeten schaffen, is het beleid van de vakgroep er op gericht de kosten van de literatuur zo laag mogelijk te houden. Dit aangename beleid voor studenten komt er op neer dat er veel readers worden gemaakt. Veel readers heeft echter ook z'n schaduwzijden, omdat readers ook niet alles zijn voor studenten. De artikelen of hoofdstukken in de readers vertonen weinig samenhang. Ook zijn de artikelen in de readers vaak slecht te lezen. Dit heeft er mee te maken dat de artikelen te licht gecopieerd zijn, dat notenapparaten zijn weggelaten of dat er zelfs hele bladzijden, dan wel delen van pagina's zijn verdwenen. BOOS heeft zich sterk gemaakt om zowel meer klassieke werken voor te schrijven als de kwaliteit van de readers te verbeteren.

Ontwikkelingsbestuur

Het tweede probleem waar BOOS zich het afgelopen jaar intensief mee bemoeit heeft, gaat over het volgende. De studierichting bestuurskunde in Leiden onderscheidt zich van alle andere bestuurskundeopleidingen in ons land door als enige de afstudeervariant „Ontwikkelingsbestuur” aan te bieden. Elk jaar maker er weer een

BOOS heeft gezorgd dat studenten zich tegenwoordig kunnen beroepen op het Onderwijsstatuut

aantal mensen gebruik van om op dit beleidsterrein af te studeren en in ontwikkelingslanden stage te lopen. Tot ongeveer vorig jaar december hadden we een speciale docent in de vakgroep die niet alleen zeer gespecialiseerd was in ontwikkelingsbestuur, maar die ook alle studenten die stage liepen in verre landen begeleidde in verlerlei opzichten. Toen deze docent ontslag genomen had, zag het er lange tijd naar uit dat de vakgroep deze afstudeerrichting zou opheffen. De reden die hiervoor werd aangedragen, was dat het rendement van dit afstudeertraject te laag zou zijn. BOOS heeft met behulp van een handtekeningactie er onder andere voor gezorgd dat er snel een sollicitatieprocedure op gang kon worden gezet om een nieuwe docent aan te stellen.

Onderwijsstatuut

Verder kan er opgemerkt worden dat BOOS niet alleen reageert op problemen, maar het afgelopen jaar ook zelf met initiatieven is gekomen. BOOS heeft er bijvoorbeeld voor gezorgd dat studenten en docenten zich tegenwoordig kunnen beroepen op het Onderwijsstatuut. Dit statuut regelt de rechten en plichten van studenten en docenten ten opzichte van elkaar. Wanneer tentamens bijvoorbeeld niet op tijd nagekeken worden, kunnen studenten met het Onderwijsstatuut in de hand hun beklag bij de desbetreffende docent doen. Dit Onderwijsstatuut is op te vragen bij het onderwijssecretariaat. Tot slot kan vermeld worden dat BOOS momenteel bezig is het in te voeren mentorsysteem voor alle studenten bestuurskunde mede vorm te geven. Ook hierbij hoopt BOOS jullie belangen zo goed mogelijk te behartigen. Δ

Commissie L.B.D. '93
vakgroep
Bestuurskunde

Wassenaarseweg 52
2333 AK Leiden
071-273696

Giro 6335749

In Staat van Ontbinding ? over het vermeende machtsverlies van de rijksoverheid

De zevende Landelijke Bestuurskunde Dag gaat komend jaar in op de discussie over de toekomst van de nationale overheid. Een veelgestelde vraag is of de staat bevoegdheden verliest naar 'boven' (E.G.), naar 'opzij' (maatschappelijk middenveld) en naar 'beneden' (lokaal bestuur). Tijdens het ochtend-programma worden inleidingen gehouden over deze drie richtingen van mogelijk machtsverlies. Met de inzet van co-referaten wordt zichtbaar gemaakt dat elke schets van bovenstaande ontwikkelingen discutabel is.

Het middagprogramma kent een nieuwe opzet. De deelnemers krijgen bij het open podium of de denktanks de ruimte om te reageren op en bij te dragen aan de discussie.

denktank

In een denktank krijgt een kleine groep congresgangers de opdracht een advies op te stellen. Hoe dient de rijksoverheid met betrekking tot een geschetste ontwikkeling te reageren? Te denken valt aan adviezen over de (on)wenselijkheid van een departementale herindeling; van een vierde bestuurslaag of over het gevaar van een democratisch vacuüm. Er zullen acht denktanks actief zijn met verschillende onderwerpen. Bij inschrijving voor deze dag kunt u een voorkeur opgeven.

open podium

Het open podium is bedoeld voor een ieder die op bovenstaande vraagstelling 'In Staat van Ontbinding?' wil reageren. Dit kan in de vorm van een korte presentatie of door de verdediging van stellingen tegenover enkele uitgenodigde deskundigen en een grote groep congresgangers. Voor de goede orde is het gewenst dat u van tevoren laat weten indien u van deze gelegenheid gebruik wilt maken.

De Commissie L.B.D. '93 nodigt u nadrukkelijk uit om een bijdrage aan de discussie te leveren.

19 maart 1993- Landelijke Bestuurskunde Dag -te Leiden

voor meer informatie:
Commissie L.B.D. '93, vakgroep Bestuurskunde
Wassenaarseweg 52; 2333 AK Leiden; 071-273696

Rijks Universiteit Leiden